

# Põhjaveevaru, -kogumid ja põhjavee seisund

Põhjaveevaru on arvutuslik põhjavee hulk, mida on võimalik kasutada nii, et oleks tagatud põhjavee hea seisundi säilimine. Teatud põhjaveekihtidele ja piirkondadele on kehtestatud põhjaveevarud nende kaitseks.

- ✕ Kehtestatud põhjaveevarud on leitavad aadressilt <https://kliimaministeerium.ee/kehtestatud-pohjaveevarud> **avaneb uues vahekaardis** ning
- ✕ on nähtavad **Keskkonnaportaali kaardirakendusest avaneb uues vahekaardis**, valides kaardikihi Vesi ☑ Põhjavesi ☑ Kehtestatud põhjaveevaruga alad.

Põhjaveevaru tuleb hinnata, kui põhjaveehaarde või kehtestatud põhjaveevaruga ala veevõtt ühest põhjaveekihist on suurem kui 500 m<sup>3</sup> ööpäevas. Põhjaveevaru võib hinnata ka juhul, kui põhjaveehaarde veevõtt ühest põhjaveekihist on väiksem kui 500 m<sup>3</sup> ööpäevas ja selline veevõtt põhjustab või võib põhjustada põhjaveekihi vee liigvähendamist (VeeS-i § 204 lg-d 1 ja 2).

Põhjaveevaru kehtestatakse 10–30 aastaks (VeeS-i § 205 lg 3) ning selle perioodi lõppedes võib olla vajalik põhjaveevaru ümberhindamine vastavalt VeeS-i §-le 206.

## Oluline on teada, et

- ✓ põhjaveevaru ümberhindamise planeerimist tuleks alustada vähemalt 1,5 aastat enne kehtivusaja lõppemist;
- ✓ vee-ettevõtted ja kohalikud omavalitsused peavad arvestama planeeringutes põhjaveevaruga ning mitte lubama tegevusi, kui põhjaveevaru pole piisav;
- ✓ Keskkonnaamet jälgib, et keskkonnalubade või puurkaevude ehituslubade taotlustes näidatud põhjaveevõtt ei ületa kinnitatud põhjaveevaru kasutamist;
- ✓ kaevusid, mille veevõtt jääb alla keskkonnavalua künnise ehk alla 10 m<sup>3</sup> ööpäevas ja alla 150 m<sup>3</sup> kuus (VeeS-i § 187 p 2), põhjaveevaru arvutuses ei arvestata.

Eestis eristatakse 31 põhjaveekogumit, mille seisundit on **veemajanduskavades** hinnatud.

- ✕ Põhjaveekogumid on leitavad **Keskkonnaportaali kaardirakendusest**, valides kaardikihi Vesi ☑

✕ Põhjavesi ☒ Põhjaveekogumid.

✕ Samuti on nimetatud kaardil nähtavad põhjaveekogumite seisundid. Täpsema teabe iga põhjaveekogumi ja selle seisundi kohta leiab Keskkonnaportaalist alajaotise „**Põhjavee seisund**“ alt.

Põhjavee seisundi puhul on oluline nii keemiline kui ka koguseline seisund. Keemiline seisund näitab muuhulgas põhjavee sobilikkust joogiveena kasutamiseks, koguseline seisund aga seda, kas põhjaveevaru on tarbimiseks piisavalt. Põhjavee seisundit mõjutab inimtegevus, seega on oluline võimalikule inimmõjule tähelepanu pöörata.

#### **Peamised inimtekkelised tegurid, mis ohustavad põhjavee kvaliteeti ja/või kogust:**

- ✓ põhjaveevõtt ühisveevarustuseks – mereäärsetes piirkondades on oht merevee ja/või kristalse aluskorra vee sissevooluks; võetava vee kogus ületab kehtestatud varu;
- ✓ kanaliseerimata alad ja omapuhastid – teadmatus omapuhastite olemasolu ja tehnilise seisundi kohta;
- ✓ põllumajandus – sõnniku laotamine, mineraalväetiste ja taimekaitsevahendite kasutamine, nõuetele mittevastavad sõnnikuhoidlad jne;
- ✓ karjäärid – kütuste ja määrdõlide lekked, aheraine puistangute süttimise oht, sulfaatide, kaltsiumi, magneesiumi ja üldise mineraalsuse suurenemine, ärajuhitava vee suured kogused jne;
- ✓ jäätmete ladestamine ja jääkreostusalad;
- ✓ linnaalad, sh saastunud tööstusalad.

Viimati uuendatud 17.01.2025